

Stockholm den 14 mars 2016

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm
ku.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar SOU 5015:88
dnr: Ku2015/02481/KL

Betänkande av Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitekter, form och design
SOU 5015:88

Trä- och Möbelföretagen (TMF) är den industriellt trätillverkande samt möbelindustrins bransch- och arbetsgivarorganisation. TMF är medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. TMF organiserar ca 700 företag med över 30 000 anställda. TMF har tagit del av promemorian och vill framföra följande synpunkter.

TMF Trä- och Möbelföretagen har tagit del av betänkandet SOU 2015:88 "Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design och vill framföra följande:

Allmänna synpunkter

Trä och Möbelföretagen är positivt till att ett nytt förslag lagts fram avseende politiken för arkitektur, form och design. Sverige en lång tradition att utforma produkter och gestalta livsmiljöer med människan i fokus. Detta har lett till att Sverige har en hög kvalitet på det offentliga rummet. Det har också bidragit till att vi har en konkurrenskraftig industri som tillverkar hållbara produkter med fokus på användaren.

Att politik som i hög grad påverkar förutsättningarna för trä och möbelindustrin sorterar under kulturdepartementet ser vi generellt som negativt för industrin. Trä och möbelindustrin är en viktig industrigren med stor tillväxtpotential och som dessutom exporterar för betydande värden och bör inte reduceras enbart till kulturpolitik.

Trä och möbelföretagen vill särskilt lyfta

- Vikten av en långsiktig politik för exportsatsningar (kap 5, kap 8)
- Större satsningar på grön innovation och miljöteknik (kap 8)
- Behovet av bättre offentlig upphandling (kap 9)
- Behov av förändringar på plan- och bygg området (kap 11)

Trä och möbelföretagen är frågande till att man inte har lyft frågan om hur den nya politiken skall finansieras. Utan medel är det svårt att få till förändringar.

HUVUDKONTOR Trä- och Möbelföretagen
Box 55525, 102 04 Stockholm
Tel: 08-762 72 50
Fax: 08-762 72 24
Mail: info@tmf.se

FALUN Box 1958, 791 19 Falun. Tel: 023-580 00. Fax: 023-581 59.
GÖTEBORG Box 404, 411 06 Göteborg. Tel: 031-62 94 00. Fax: 031-80 27 54
JÖNKÖPING Box 445, 551 16 Jönköping. Tel: 036-30 32 00. Fax: 036-30 32 99.
MALMÖ Box 186, 201 21 Malmö. Tel: 040-35 25 00. Fax: 040-23 33 82.
UMEÅ Brogatan 4, 903 25 Umeå. Tel: 090-71 82 81. Fax: 090-77 43 50.
VÄXJÖ Kungsgatan 1B, 352 30 Växjö. Tel: 0470-74 84 00. Fax: 0470-74 84 99.

ORGNR 55 60 67-2924 (Arbio AB)
80 20 03-5773 (TMF)
Säte i Stockholm
www.tmf.se

Specifika kommentarer på betänkandet

Stärkt svensk export av arkitektur, form och design (kap 5, kap 8)

Sverige har en tradition att ta hänsyn till människan i produkter vi producerar. Det har varit naturligt att skapa produkter som tar hänsyn till människan som skall leva med dem. Produkterna håller hög kvalitet, är säkra, hållbara, ergonomiska och gjorda med en god och genomtänkt design.

Detta synsätt med fokus på människan som skall bruka produkterna har lett till att vi i Sverige har en stor konkurrensfördel gentemot vår omvärld.

De flesta Svenska företagen som producerar inredning och möbler är relativt små med ca 10 anställda. De producerar produkter av mycket hög kvalitet. För att dessa företag skall få möjlighet att komma ut på export-marknaden krävs en långsiktig strategi ifrån svensk sida. Våra konkurrentländer, exempelvis Norge och Danmark har varit mer långsiktiga i sina designsatsningar. Sverige skall föra en politik som leder till en ökad export av svensk livsmiljö med en tydlig vision och långsiktig statlig strategi. För detta behövs långsiktiga exportplaner och program.

TMF ställer sig positivt till förslaget på en mer offensiv och målmedveten stöttning av arkitektur, form och design utifrån perspektivet gestaltad livsmiljö, som har stor potential att öka Sveriges export och stärka landets position i den internationella konkurrensen.

TMF ställer sig positivt till förslaget om en fond för stöd till utvecklingsinsatser inom arkitektur, form och design. Om en fond bildas är det viktigt att branschen bjudas in redan ifrån start.

TMF ställer sig positivt till förslaget om bättre stöd till exportfrämjande åtgärder på området. Det behövs en bättre samordning mellan stat, främjarorganisationer och utlandsmyndigheter.

Större satsningar på grön innovation och miljöteknik (kap 8)

Svensk trä och möbelindustri har en lång tradition av att ta hänsyn till människan i de produkter som produceras. Hållbarhetsaspekter kommer tidigt in i designprocessen. Detta har medfört att industrin är ledande inom miljö och hållbarhetsområdet internationellt sett. Miljöanpassad och hållbar design bidrar både till positiva miljöeffekter och ekonomisk utveckling. Det är viktigt att Svensk industri fortsätter att utvecklas och ligga i framkant inom området.

TMF ställer sig positivt till förslaget om att gröna innovationer och miljöpolitik bör ta en större plats i den nya politiken för arkitektur, form och design

Höjd kompetensnivå inom offentlig upphandling (kap 9)

En stor del av de produkterna som produceras av svensk möbelindustri, säljs idag till den offentliga marknaden. Det är mycket viktigt att offentlig upphandling värderar alla de kvalitéer som produkterna innehar, så som kvalitet, design, funktion, materialegenskaper och miljöhänsyn.

Offentlig upphandling präglas i dag av bristande kompetens, fokus på lägsta pris och en stor rädsla för att inte följa juridiken.

Att upphandla på endast pris urholkar den unika kompetens svenska företag har för att skapa goda livsmiljöer för människor.

Sverige har länge värderat god livsmiljö i det offentliga rummet. Detta har bl a lett till att vi idag i Sverige har en rad företag som är ledande när det gäller att producera produkter för det offentliga rummet. För att behålla en industri som skapar goda livsmiljöer med stor export potential måste svenska upphandlare ha högre kompetens och driva industrin framåt genom att ställa höga krav och följa upp dem. Det skall vara produkter som har hänsyn till miljön och människorna som brukar dem.

TMF ställer sig positivt till utredningens förslag om insatser för ökad kvalitet och höjd kompetens inom offentlig upphandling. Speciellt viktigt anser TMF att bildandet av ett forum för möten mellan inköpare och leverantörer är. TMF är en aktör som kan ta vidare samordningsansvar för upphandling av möbler och inredning.

Samhällsplanering och bostadsbyggande

I det moderna byggandet från miljonprogrammet och framåt är liten hänsyn tagen till de miljöer och bostadsformer som mest efterfrågas. Dagens bostadsbebyggelse förefaller vara en motvikt till punkthusområden och sk. villamattor, men motsvarar inte i alla fall inte vad medborgarna önskar vilket otalet rapporter vittnar om. Det är angeläget att man, som också indikeras i rapporten Gestaltad livsmiljö uppmuntrar den typ av miljöer med varierad arkitektur som efterfrågas av en bostadsmarknad i balans. Sådan bebyggelse och livsmiljö präglas av vad som ofta refereras till som omfattande promenadstäder/utvidgad innerstadsbebyggelse och traditionell trädgårdsstad med modern teknik - Hjulet behöver inte uppfinnas igen, men kläs gärna med samtidens metoder och förutsättningar. Den moderna Trädgårdsstaden är hållbar, fossilfri och mer trygg för barn än andra miljöer.

TMF tillstyrker utredningen i allt väsentligt, och understryker vikten av att sättet att styra bebyggelsen på formuleras på så vis att den främjar en varierad bebyggelse. För att det som byggs framgent blir vad folk vill ha måste den fortsatta samhälls- och bostadsplaneringen ske utifrån administrativt och visuellt helhetsperspektiv – det är en demokratifråga.

TMF instämmer också i det att regeringen bör utvidga anslaget till innovativt byggande till att gälla alla kategorier av bostadsbyggande och att det också avsätts särskilda medel för spridning och implementering av resultat. Möjligen löses detta i och med den digitala, maskinellt läsbara nationella översiktsplanen.

Frågor med anledning av detta svar lämnas av Cecilia Ask Engström(cecilia.ask.engstrom@tmf.se) chef Branschutveckling eller Gustaf Edgren (gustaf.edgren@tmf.se), ansvarig bostadsfrågor, tel. 08 762 72 60

David Johnsson, VD
TMF, Trä- och Möbelföretagen